

Lovforslag nr. L 8. Fremsat den 12. oktober 1994 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand m.v.

(Styrkelse af indsatsen for socialt udstødte)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, som ændret bl.a. ved lov nr. 275 af 6. maj 1993 og senest ved lov nr. 450 af 1. juni 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, nr. 1, ændres: »eller i bofællesskab efter § 68« til: »i bofællesskab efter § 68 eller bofællesskaber eller andre boformer efter § 68 b«.

2. I § 11, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »§ 68, stk. 3,«: »§ 68 b, stk. 3,«.

3. § 31, stk. 1, affattes således:

»§ 31. Når en enlig eller en familie er husvild, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at anvise husly mod betaling, der ikke må overstige hverken lejeværdien af den beboelse, der anvises, eller den sædvanlige boligudgift på stedet for en enlig eller for en familie af denne størrelse.«.

4. Overskriften til kap. 15 b affattes således: »Døgn- og dagophold for voksne«.

5. Efter § 68 a indsættes i kap. 15 b:

»§ 68 b. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde personer med særlige sociale vanskeligheder ophold i bofællesskaber eller andre boformer, hvortil der kan ydes den nødvendige medhjælp.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter en økonomisk ydelse for medhjælp efter stk. 1.

Stk. 3. Personer, der ønsker at flytte til en anden kommune, har, når ganske særlige forhold taler for det, ret til ophold i bofællesskab eller anden boform med den nødvendige medhjælp i denne kommune. Det er en forudsætning, at pågældende opfylder betingelserne efter stk. 1 både i fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 4. For personer med særlige sociale vanskeligheder kan kommunalbestyrelsen iværksætte dagforanstaltninger i form af åbne være- og omsorgssteder m.v. eller træffe aftale med foreninger, organisationer m.v. eller andre private kredse om iværksættelse af sådanne foranstaltninger.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nærmere regler for bistand efter stk. 1-4 og om betingelserne for at blive optaget i et bofællesskab eller en anden boform efter stk. 3.«.

6. Overskriften til § 105 affattes således:

»Institutioner m.v. beregnet til midlertidigt ophold for personer med særlige sociale vanskeligheder«.

7. § 105 affattes således:

»§ 105. Amtsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner m.v. beregnet til midlertidigt ophold for personer, der ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som på grund af særlige sociale vanskeligheder har behov for botilbud eller aktiverende støtte og omsorg, der ikke kan ydes efter andre regler indenfor den sociale lovgivning eller efter anden lovgivning.

Stk. 2. Institutionerne m.v. kan oprettes og drives af en eller flere amtskommuner eller som selvejende institutioner, med hvilke amtsrådet indgår overenskomst eller træffer anden aftale. Institutionerne m.v. kan endvidere oprettes og drives af en eller flere kommuner efter aftale med amtsrådet.

Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte retningslinier for institutionernes ledelse og drift.«.

8. I §§ 106, 107 og 108 ændres »forsorgshjem og tilsvarende institutioner« til: »institutioner m.v., omfattet af § 105«.

9. § 109 affattes således:

»§ 109. Ved hver optagelse i en institution m.v., omfattet af § 105, iværksættes der et samarbejde med kommunalbestyrelsen i opholdskommunen med henblik på at vurdere behovet for andre støtteforanstaltninger over for pågældende og dennes familie. Amtsrådet skal senest 3 måneder efter optagelsen sammen med kommunalbestyrelsen vurdere behovet for fortsat ophold og iværksættelse af andre tilbud.«.

10. I § 135, stk. 1, 1. pkt., ændres »111« til: »110«.

11. I § 135, stk. 1, 2. pkt. indsættes efter »staten«: »enten i form af tilskud eller som rente- og afdragsfrit lån.«.

12. § 135, stk. 5, nr. 2 affattes således:

»2) Dag- og døgnophold efter § 68 og § 68 b.«.

13. Efter § 138 d indsættes:

»§ 138 e. Såfremt der ikke kan opnås enighed mellem amtsrådet og en eller flere kom-

muner om oprettelse og drift af institutioner efter kapitel 17, kan socialministeren efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse for en forsøgsperiode give tilladelse til kommunal drift, når opgavevaretagelsen skønnes fagligt og økonomisk bæredygtigt inden for vedkommende lokalområde og i amtet.

Stk. 2. Under omstændigheder svarende til de i stk. 1 nævnte kan socialministeren for en forsøgsperiode tillade amtsrådet at tilbyde ophold i bofællesskaber eller andre boformer med medhjælp efter § 68 b, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Socialministeren kan i forbindelse med en tilladelse efter stk. 1 godkende visitations- og udgiftsfordelingsordninger, selv om ordningerne fraviger de i loven fastsatte regler herom.«.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 521 af 16. juni 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 29, stk. 2, indsættes efter: »efterløn«: », delefterløn«.

2. I § 49, stk. 3, ændres: »§ 29, stk. 3« til: »§ 29, stk. 4«.

3. I § 58, stk. 1, indsættes efter nr. 6 som nyt nr.:

»7) Ophold i bofællesskab eller anden boform for personer med særlige sociale vanskeligheder efter bistandslovens § 68 b.«.

Nr. 7-11 bliver herefter nr. 8-12.

4. I § 58, stk. 1, nr. 11, der bliver nr. 12, ændres: »nr. 1-10« til: »nr. 1-11«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. april 1995.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget som led i regeringens indsats for de socialt udstødte

Folketinget pålagde i dagsorden nr. D 18 af 1. december 1992 regeringen på en række felter at arbejde for forbedring af forholdene for socialt udstødte personer, herunder personer med psykiske lidelser og misbrugsproblemer.

Regeringen har allerede taget en række initiativer for at fremme de målsætninger, der ligger i dagsordenen, hvoraf følgende skal omtales i denne forbindelse:

I forbindelse med vedtagelse af dagsorden nr. D 18 afsattes 50 mio. kr. – den såkaldte storby-pulje – for 1993 og følgende år til igangsættelse af særlige initiativer primært i storbyerne over for socialt udstødte personer.

Der er ydet tilskud til igangsætning af ca. 50 projekter, herunder bo-projekter, væresteder og opsøgende arbejde.

Puljen er for 1994 forøget til 72 mio. kr. og fortsætter i de følgende år med et beløb på 70 mio. kr. årligt.

En anden, flerårig puljeordning – Psykiatri- eller 15 M-puljen – kører nu på sit 3. år. De 15 mio. kr., den årligt udgør, er afsat til forbedring af ikke-indlagte psykiatriske patienters forhold, særligt i forbindelse med boligforhold, beskæftigelse og fritid.

I et samarbejde mellem Socialministeriet og Boligministeriet vedrørende botilbud og sociale tilbud til hjemløse og socialt udstødte er der taget initiativer til en række nye indsatser, hvor der lægges vægt på at forebygge, at udsatte grupper mister evnen til at bo i egen bolig og at etablere nye og mere hensigtsmæssige bo-tilbud med omsorgsfaciliteter og aktivitetstilbud.

Andre initiativer er under udmøntning på baggrund af forslag fra regeringens Byudvalg med henblik på at sikre bedre forhold for disse grupper samt for at forhindre og afhjælpe de problemer, som følger med koncentrationer af befolkningsgrupper med væsentlige sociale problemer i bestemte kommuner eller i bestemte boligområder inden for en kommune.

På baggrund af rapporten fra udvalget vedrørende en fremskyndet indsats for personer med sindslidelser, »Fremrykningsudvalget«, har regeringen efter drøftelser med de kommunale organisationer opfordret amtskommuner og kommuner til at følge intentionerne i en række konkrete forslag til en fremskyndet gennemførelse af indsatsen for sindslidende inden for de rammer, der er aftalt for 1994.

Det drejer sig om etablering i 1994 af bl.a. botilbud på beskyttede pensionater, i bofællesskaber, botilbud med støttecenter og aflastningspladser og væresteder med rådgivning og opsøgende arbejde.

Rapporten peger endvidere mere generelt på behovet for bedre rammer for kommunerne for – som en forebyggende og støttende foranstaltning i lokalområderne – at etablere væresteder, der også omfatter ikke-pensionister.

Det foreliggende lovforslag skal ses som led i den allerede påbegyndte proces for at skabe bedre forhold for gruppen af socialt udstødte og udstødnings-truede. Dette sker ved på institutionsområdet (§ 105) at skabe mere tidssvarende rammer for de personer, det er vanskeligt at hjælpe gennem andre tilbud samt at skabe hjemmel for tilbud uden for det traditionelle institutionsområde, der i dag allerede støttes via puljemidler, og som i de omtalte rapporter foreslås udbygget.

Endelig skal lovforslaget ses i sammenhæng med 2 andre lovforslag, regeringen fremsætter i indeværende samling for at styrke indsatsen på stofmisbrugsområdet. Det ene fremsætter socialministeren med henblik på at ændre bistandslovens regler om ansvaret for stofmisbrugsbehandling, således at der ved amtskommunal visitation sikres en kommunal medfinansiering. Det andet lovforslag fremsættes af sundhedsministeren med henblik på ændringer af lægeloven og sygehusloven, således at al metadonbehandling tilrettelægges under amtskommunalt ansvar.

Hovedelementerne i lovforslaget

Lovforslaget indeholder forslag om:

– En udvidelse af bestemmelsen om kommunernes

F. t. l. vedr. social bistand m.v.

forpligtelse til at anvise husly til også at omfatte enlige.

- Tilvejebringelse af en hjemmel for kommunalbestyrelsen til at oprette og drive bofællesskaber med medhjælp samt væresteder for personer med særlige sociale vanskeligheder med henblik på at modvirke social udstødelse.
- En ændret beskrivelse af personkredsen på § 105-institutioner, således at denne er i overensstemmelse med brugersammensætningen i dag.
- Hjemmel for kommunalbestyrelsen til efter aftale med amtsrådet at oprette og drive institutioner, omfattet af § 105.
- At styrke mulighederne for, at arbejdet omkring brugerne af § 105-institutionerne koordineres og gøres mere målrettet, bl.a. ved at understrege betydningen af § 105-institutionernes efterfølgende hjælp og opsøgende arbejde overfor tidligere klienter med henblik på, at så mange brugere som muligt kan hjælpes til at leve en selvstændig tilværelse.
- At forbedre grundlaget for samarbejdet med kommunalbestyrelsen om hjælpeforanstaltninger for beboere på § 105-institutioner med hensyn til behovet for behandling, aktivering, udslusning m.v., herunder præcisering af forpligtelsen til i samarbejde med kommunen løbende at vurdere hjælpen.
- At udvide lovens muligheder for forsøg, således at der kan gives tilladelse for henholdsvis kommuner til i en periode at varetage opgaver, som i øvrigt henhører under amtskommunernes ansvarsområde henholdsvis for amtskommunerne til at drive bofællesskaber og andre boformer med medhjælp efter forslaget § 68 b, som hører under kommunernes ansvarsområde.

1. Ændring af husvildebestemmelsen

Det foreslås at udvide kommunalbestyrelsens grundlæggende forpligtelse efter § 31 til at anvise en familie husly mod betaling til også at omfatte enlige, der er husvilde. Hidtil har § 31 kun nævnt en familie, hvilket i praksis har været forstået som mindst 2 personer. Samtidig har en vis forpligtelse til at anvise husly til enlige dog også kunnet udledes af § 1. Med den foreslåede ændring præciseres kommunalbestyrelsens forpligtelse over for enlige.

Kommunalbestyrelsen er således forpligtet til, som efter den gældende bestemmelse, at skaffe en efter omstændighederne bedst egnet bolig, ikke nødvendigvis en lejlighed. Undtagelsesvis kan der henvises til en 105-institution som en rent foreløbig foranstaltning.

2. Særlig hjemmel til oprettelse af bofællesskaber med støtte samt væresteder m.v.

I beretningen fra landsudvalget vedrørende den sociale opgavefordeling, december 1992, anbefalede Landsudvalget, at spørgsmålet om alternative boløsninger under § 68-lignende forhold for brugergrupper som forsorgsklientellet/de hjemløse, grænsetilfælde inden for området, sindslidende m.fl. finder sin løsning gennem lovgivningen på § 105-området.

Behovet for at etablere alternative boløsninger under § 68-lignende forhold understøttes som nævnt ovenfor af nye initiativer på Boligministeriets område, hvorved der med særlig sigte på de udstødslestruede er skabt bedre muligheder for at lave bofællesskaber for mennesker, der har svært ved at klare sig selv og ydermere har få ressourcer og kun svage personlige kontakter til familie eller andre, og som derfor har vanskeligheder ved at finde og fastholde en bolig på det sædvanlige boligmarked. Boligministeriets lovgivning om bofællesskaber, der er trådt i kraft 1. januar 1994, omfatter først og fremmest bedre muligheder for individuel boligstøtte.

Det foreslås, at der skabes hjemmel for oprettelse af bofællesskaber og andre boformer med tilknyttet medhjælp efter bistandsloven for denne gruppe mennesker med særlige sociale vanskeligheder efter samme retningslinier, som gælder for personer med vidtgående fysiske eller psykiske vanskeligheder.

Forslaget skal således ses som led i gennemførelsen af dagsorden nr. D 18, jfr. indledningen, og som en fortsættelse af udviklingen af mere specialiserede botilbud til gruppen af udstødte samt at bringe personkredsen i bofællesskaber efter bistandsloven i overensstemmelse med personkredsen omfattet af boligministeriets regler om bofællesskaber.

Den forudsatte medhjælp vil på dette område være meget skiftende men ikke af samme omfang, som det er tilfældet efter § 68, hvor personkredsen er personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap. I nogle tilfælde vil hjemmehjælpen eller medarbejdere fra § 105-institutioner udgøre den nødvendige medhjælp. I andre tilfælde vil funktionen kunne varetages af medarbejdere på nærliggende væresteder eller lokale socialcentre.

For at lette forankringen og få tættere samarbejde omkring en række projekter, der er igangsat med tilskud fra Socialministeriets puljer, foreslås endvidere, at der skabes klar lov hjemmel for etablering af væresteder, cafeer, aktivitetstilbud o.lign. til udstødte og udstødslestruede grupper.

»Fremrykningsudvalget«, der som nævnt har peget på behovet for en øget tilvækst af denne foranstaltning, har skønnet behovet for en tilvækst i 1994 af værestedspladser af »den udbyggede type«, dvs.

med rådgivende og opsøgende virksomhed til ca. 1.000 brugere med sindslidelser. Udvalget har derudover forudsat, at der sker en fortsat øget vækst i væresteder af »den almindelige type« (cafeer, klubber, varmestuer m.v.) bl.a. i samarbejde med de private/frivillige organisationer.

Af storby-puljen er der i 1993 bevilget puljemidler til 20 boprojekter og 13 projekter vedrørende væresteder af »den udbyggede type« med opsøgende arbejde, aktivitetstilbud m.v. Tilskud fra puljen forudsætter en gradvis kommunal/amtskommunal medfinansiering og tilskudene aftrappes over en 3-årig periode.

Af puljen til frivilligt socialt arbejde til fordel for socialt truede mennesker (PUF) er der siden ordningens start i 1988 givet tilskud til væresteder af »den almindelige type« i privat regi over hele landet. Der er således for 1994 givet tilskud til ca. 80 forskellige aktiviteter af denne type med tilskud på ca. 5 mio. kr.

I visse tilfælde støttes dette arbejde af kommunerne, f.eks. ved, at der stilles lokaler til fri rådighed eller kommunale medarbejdere tilknyttes. I andre tilfælde foreligger der ingen aftaler om denne aktivitet, som i dag er af betydeligt omfang.

Det er alene væresteder m.v. af »den almindelige type« i frivilligt regi, som regeringen med forslaget søger at fremme udbygningen af. Det forudsætter i denne forbindelse, at de organisationer og grupperinger, kommunerne træffer aftale med om etablering og drift samt omfang af støtte, har vedtægtsforhold, der svarer til selvejende institutioner, og at virksomheden således foregår på »non-profit« basis.

Målgruppen for væresteder m.v. af den almindelige type svarer i vid udstrækning til målgruppen nævnt ovenfor i forbindelse med de foreslåede bofællesskaber m.v. med støtte. Dog vil grupper med en del flere ressourcer i egen bolig, fx. misbrugere i senere faser af behandlingsforløbet, også med fordel kunne benytte sig af sådanne værestedstilbud.

I tilslutning til et værested af »den almindelige type« kan det også i enkelte tilfælde være hensigtsmæssigt at knytte rådgivning og opsøgende virksomhed, men hvis en sådan virksomhed tager sigte på den type rådgivning, der sædvanligvis gives inden for rammerne af den kommunale eller amtskommunale forvaltning, forudsættes udgifterne hertil afholdt endeligt af (amts)kommunen.

Hjemlen for bofællesskaber og andre boformer med medhjælp samt væresteder m.v. foreslås indsat som en ny bestemmelse, § 68 b.

3. § 105-området

A. Finansieringen

Erfaringer fra forsøgs- og udviklingsprojekter viser, at det i almindelighed er lykkedes at få socialt udstødte og sårbare til at deltage i aktiviteter med ligestillede, men at det er meget vanskeligt at integrere udstødte med andre i lokalområdet. Erfaringerne viser også, at den overvejende del af projekterne er igangsat uden for det offentlige hjælpeapparat, d.v.s. af private hjælpeorganisationer, selvejende institutioner, foreninger og enkeltpersoner, og at det har vist sig vanskeligt at forankre projekterne, ligesom det har vist sig vanskeligt at motivere kommunerne til at gå ind i et samarbejde om de udstødte grupper.

Efter de gældende regler refunderer staten 75 pct. af amtskommunernes udgifter til § 105-institutioner, jfr. bilstandslovens § 135, stk. 1, mens der på det øvrige amtskommunale institutionsområde er delt amtskommunal/kommunal finansiering. Kommunerne deltager således ikke i finansieringen og i ansvaret for løsning af opgaverne omkring brugere af § 105-institutionerne. På en temadag den 26. maj 1993 om afklaring af mål og midler til den videre indsats på § 105-området gav de kommunale parter udtryk for, at en evt. deltagelse i finansieringen forudsætter, at kommunerne deltager i visitationen.

Det er regeringens opfattelse, at en høj statslig medfinansiering på § 105-området er nødvendig for at kunne leve op til det fælles ansvar for de socialt udstødte grupper. En sådan medfinansiering er med til at sikre, at der altid vil være det tilstrækkelige tilbud om midlertidigt boophold, omsorg og pleje til personer med særlige sociale vanskeligheder, der ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig. Regeringen finder endvidere, at en opretholdelse af selvmoderprincippet er vigtigt, og at der ikke skal være visitation på dette område.

Regeringen finder derfor indtil videre ikke anledning til at foreslå ændringer for så vidt angår den nuværende finansieringsordning på § 105-området.

For at sikre, at kommunerne inddrages i ansvar og finansiering af tilbud til hjemløse og socialt udstødte grupper og dermed motiveres til at forebygge udstødelse, foreslås en forbedring af grundlaget for samarbejdet med kommunerne bl.a. således, at kommunerne kommer ind i opfølgningen af hjælpen til beboere på § 105-institutioner. Ved en understregning af samarbejdet med kommunerne styrkes og systematiseres udslusningen fra § 105-institutionerne. Udslusningsarbejdet suppleres med efterforsorg fra institutionen.

Behandling af alkoholmisbrugere og bo- og behandlingstilbud til stofmisbrugere skal ske på de institutioner m.v., der er beregnet for disse grupper. Ligesom bo- og behandlingstilbud til sindslidende skal ydes i bofællesskaber og plejehjem efter bistanndslovens §§ 68 og 112, stk. 2. For unge med svære psykiske eller sociale vanskeligheder, der er fyldt 18 år, har kommunalbestyrelsen mulighed for i en periode at tilbyde støtte i form af dag- eller døgntilbud, jfr. §§ 66 og 96, efter § 68a.

B. Ydelserne på § 105-institutionerne

Der er i de senere år foregået en betydelig udvikling indenfor § 105-området i retning af mere differentierede tilbud, herunder tilbud som led i udslusning af brugere.

Med lovforslaget bringes regelsættet i overensstemmelse med den igangværende udvikling.

Lovforslaget i sig selv tilsigter ikke ændringer i § 105-institutionernes persongruppe eller tilbud.

Med forslaget fastlægges amtsrådets forpligtelser med hensyn til botilbud og tilbud om aktiverende støtte og omsorg for personer med særlige sociale vanskeligheder.

Botilbudet omfatter de nuværende institutionsformer m.v. efter bistanndslovens §§ 105-110, d.v.s. forsorgshjem, herberger, kollegier, beskyttede pensionater og visse krisecentre, jfr. dog nedenfor, samt udslusningsboliger i tilknytning til en § 105-institution. Det er dog en klar forudsætning, at opholdet i en sådan udslusningsbolig normalt ikke strækker sig over et halvt år.

Fælles for disse institutioner m.v. er, at der er tale om åbne tilbud, hvor personer med særlige sociale vanskeligheder frit kan henvende sig, samt at der er tale om midlertidige botilbud i form af døgn-, nat- eller dagtilbud. Indsatsen på institutionerne m.v. omfatter udover botilbudet omsorg med henblik på at skabe et indhold i tilværelsen, aktivering og optræning i at klare tilværelsen selv.

I institutionernes arbejde med nuværende og tidligere beboere indgår samarbejde med de kommunale sociale myndigheder, revalideringssystemet, arbejdsformidlingen, de psykiatriske afdelinger, distriktpsykiatrien, kriminalforsorgen, læger, alkoholambulatorierne, rusmiddelkonsulenter samt andre relevante samarbejdspartnere.

C. Udslusning og efterforsorg

I institutionernes tilbud indgår fortsat den opfølgende hjælp (socialt efterværn), herunder hjælp til netværksopbygning og træning til en selvstændig tilværelse. Optræningen foregår på § 105-institutionen

eller i en udslusningsbolig i tilknytning til institutionen. Opholdet i en sådan udslusningsbolig kan normalt ikke strække sig over et halvt år. Herefter kan der være etableret grundlag for, at beboeren kan tage ophold i egen bolig med eller uden (amts)kommunale støtteforanstaltninger. Såvel i forlængelse af som forud for et ophold i udslusningsbolig kan der være grundlag for at iværksætte andre støtteforanstaltninger, f.eks. bofællesskab efter bistanndslovens § 68 eller egentlige behandlingstilbud efter bistanndsloven, f.eks. særlige plejehjem efter § 112, stk. 2, eller dag- og døgnophold, jfr. §§ 66 og 96, efter § 68a. Med Boligministeriets nye regler om bofællesskaber suppleret med bistanndslovens § 68 eller lovforslagets § 68 b om kommunal kompetence til at etablere sådanne bofællesskaber m.v. med medhjælp for personer med særlige sociale vanskeligheder forbedres kommunernes muligheder med hensyn til botilbud. Samtidig skabes der grundlag for et forbedret samarbejde kommunen og amtskommunen imellem omkring udslusning og efterforsorg fra § 105-institutioner.

I forbindelse med endelig udslusning fra § 105-institutionen kan institutionen etablere efterfølgende hjælp og opøgende arbejde, således at tidligere beboere kan støttes i at leve en selvstændig tilværelse uden for institutionsregie. Ved en systematisering af udslusningsarbejdet og en styrkelse af efterforsorgen vil § 105-institutionerne således kunne fungere som base såvel for brugere, der flytter til udslusningsenheder i institutionsregi som for tidligere brugere, der er flyttet i bofællesskab eller egen bolig. Dette vil bidrage til en styrkelse af den forebyggende indsats og de opfølgende tilbud.

Det vil i mange tilfælde være praktisk, at institutionen bevarer kontakt og giver råd og vejledning til en tidligere beboer, der er flyttet til selvstændig bolig. Efter udskrivningen kan en klient derfor fortsat komme på institutionen som dagklient og dermed blive beskæftiget i institutionens værksteder eller benytte institutionens være- eller omsorgstilbud. Såvel dagklientfunktionen som det sociale efterværn kan medvirke til at bryde den isolation og ensomhed, klienterne ofte oplever efter at være etableret i egen bolig og hindre en ny social udstødelse med risiko for tab af bolig og tilbagefald til misbrug.

I tilknytning til tilrettelæggelsen af den opfølgende hjælp i forbindelse med den endelige udslusning fra § 105-institutionen kan reglerne om afgivelse af aktiveringstilbud i lov om kommunal aktivering finde anvendelse. Pligten til at give tilbud til personer over 25 år indtræder, når der efter beboerens udslusning er forløbet en sammenhængende periode med 12 måneders udbetaling af passiv kontanthjælp. Der

er dog intet til hinder for, at kommunen går ind på et tidligere tidspunkt. Personer, der opholder sig i en § 105-institution, der ikke har tilbud om beskæftigelse, er omfattet af aktiveringslovens bestemmelser.

D. Særligt om krisecentre

Det første krisecenter åbnede i 1979, og i løbet af 1980'erne blev der oprettet krisecentre i hele landet. Der er i dag ca. 34 krisecentre. Organisation og struktur er forskellige. Nogle krisecentre er private selvejende institutioner, der finansierer driften med diverse tilskud fra fonde, kommuner, amtskommuner, brugerbetaling m.m. Andre er selvejende institutioner med driftsoverenskomst med den stedlige amtskommune i henhold til bistandslovens §§ 105-110 eller amtsdrevne institutioner efter §§ 105-110. Endvidere findes krisecentre med forsøgsgodkendelse efter bistandslovens § 138 b, hvortil der gennemsnitlig ydes lige store tilskud fra amtskommunerne og beliggenhedskommune.

Fælles for krisecentrene er, at de har til formål at give midlertidigt husly for voldsramte/truede kvinder med eller uden børn.

»Børn på krisecentre« var i 1985 hovedtema på de danske kvindekrisecentres landsseminar. Siden da har temaet været genstand for drøftelser på mange møder og seminarer blandt krisecentrene. Der er sat udviklingsarbejde i gang, og der er indhøstet viden om børnenes behov og oplevelser, der gør, at man i dag har dokumentation for nødvendigheden af, at børnene får mulighed for at give udtryk for egne erfaringer og følelser i relation til de oplevelser, de har haft i familien. Ikke mindst mag. art i psykologi Else Christensen har ved sine undersøgelser bidraget til denne viden. Det forebyggende og metodeudviklende arbejde blandt børn og unge i Dannerboligerne, Dannerhusets nødboliger for voldsramte kvinder og deres børn, som startede i 1988, bygger således på den viden, der er indhøstet ved forskningen på området. Erfaringer på forskellige krisecentre med ansættelse af »børnepersoner« – finansieret for norges vedkommende af Socialministeriets puljemidler – viser også betydningen af det forebyggede arbejde blandt børnegruppen i krisecentrene.

Krisecentre kan fortsat oprettes og drives efter § 105. Beboernes ønske om manglende registrering og ret til anonymitet bør i videst muligt omfang respekteres, idet opmærksomheden dog henledes på, at krisecentre som institutioner efter bistandsloven er omfattet af forvaltningsloven, og beboernes forhold således omfattet af forvaltningslovens regler om tavshedspligt m.v.

I de tilfælde, hvor en kvinde medtager børn til et krisecenter bør krisecentret rådgive kvinden om hen-

des muligheder for ved henvendelse til hjemkommunen at få hjælp til foranstaltninger til barnet (og moderen), hvis der er et konkret behov herfor.

Ansattet og frivillige på krisecentre er omfattet af bistandslovens regler om underretningspligt, jf. §§ 19 og 20.

Er der tale om optagelse efter visitation af kvinder med små børn, hvis forhold er særlig vanskelige, bør dette ske på svangre- og mødrethjem efter reglerne i §§ 101-104.

4. Udvidelse af forsøgsreglerne

Forslaget om at kommunerne for en forsøgsperiode kan oprette og drive institutioner, som henhører under amtskommunalt (forsynings-)ansvar, har baggrund i beretningen fra Landsudvalget vedrørende den sociale opgavefordeling fra december 1992. I Landsudvalget var der enighed om, at der ikke på daværende tidspunkt var grundlag for generel udlægning fra amtskommuner til kommuner af de ansvarsområder, hvor amtskommunen har ansvaret for, at der findes det fornødne antal pladser (forsyningsansvaret).

Der var ligeledes enighed om, at den glidende decentraliserings muligheder langt fra er udtømte. Den positive udvikling i samarbejdet mellem kommuner og amter bør derfor fortsættes til fremme af decentralisering og kvalitet i opgavevaretagelsen.

Der er allerede i dag mulighed for, at en eller flere kommuner, såfremt der kan opnås aftale herom med amtskommunen, kan oprette og drive en institution på områder, som henhører under amtskommunernes (forsynings)ansvar. Dette gælder dog ikke institutioner efter § 105.

Sigtet med forsøgsbestemmelsen er således at fremme kommunernes muligheder for at integrere sådanne institutioner i det samlede kommunale tilbud.

Som led i udslusningen og efterforsorgen på § 105-institutioner er som nævnt mulighederne efter den foreslåede § 68 b for tilbud i bofællesskaber og andre boformer med medhjælp, f.eks. fra institutionens personale, en styrkelse af denne del af indsatsen.

For at fremme mulighederne for etablering af sådanne ordninger også i områder, hvor kommuner kan være utilbøjelige til selv at etablere og drive dem, foreslås der tillige indført en forsøgsbestemmelse, hvorefter amtsrådet kan optræde som driftsher, når der ikke kan opnås enighed med den lokale kommune, og når det må anses som en hensigtsmæssig løsning. Der forudsættes ikke herved ændret på den kommunale visitationskompetence.

Økonomiske konsekvenser

Adgangen til efter § 68 b at etablere bofællesskaber og dagforanstaltninger vil medføre merudgifter for kommuner og amtskommuner.

Der forventes etableret 50 væresteder og 200 bofællesskaber.

Driftsomkostningerne er beregnet til at være 300.000 kr årligt pr. værested, og 125.000 kr årligt pr. bofællesskab. Etableringsudgifterne er 40.000 kr. for såvel væresteder som bofællesskaber.

Ændringen af § 31 til også af omfatte enlige skønnes at give merudgifter på 2 mill. kr. Heraf skønnes 1,5 mill. kr. at være etableringsudgifter.

Det antages, at opstarten af væresteder og bofællesskaber m.m. vil være jævnt fordelt over et år efter lovens ikrafttræden. De samlede merudgifter er beregnet til:

Mill. kr.	Stat	Amts-kommuner	Kommuner	I alt
1995	4,5	8,3	12,5	25,3
1996	3,1	17,0	22,8	42,9
1997 og følgende	2,2	20,0	23,7	45,9

Med hensyn til ændringerne på § 105-området er det ikke forudsat, at der tilføres flere ressourcer.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget er forhandlet med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser

Forslaget vil ikke indebære væsentlige administrative konsekvenser, men vil betyde et vist administrativt merarbejde i § 105-institutionerne, idet de i højere grad end tilfældet er i dag forudsættes at samarbejde med opholdskommunen om andre støtteforanstaltninger, bl.a. i forbindelse med kravet om senest 3 måneder efter optagelsen at vurdere behovet for fortsat ophold. Det må antages, at dette merarbejde modsvares af det fald i § 105-institutionernes arbejde, der følger af den øgede indsats for sindslidende og misbrugere, jfr. de almindelige bemærkninger, og af den i nærværende lovforslag foreslåede hjemmel til etablering af bofællesskaber og væresteder for personer med særlige sociale vanskeligheder.

Kommunerne vil på denne baggrund også skulle prioritere ressourcerne anderledes, således at forebyggelse af social udstødelse og omsorg for, botilbud til samt behandling af de omtalte grupper får en mere central placering i det sociale arbejde.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1 og 2

Ændringen er en konsekvens af forslaget om hjemmel til i følge en ny § 68 b at oprette bofællesskaber og andre boformer med medhjælp til personer med særlige sociale vanskeligheder, hvorefter opholdskommunen i lighed med f.eks. bofællesskaber efter § 68 vil kunne kræve udgifterne til bistand refunderet af en tidligere opholdskommune.

Til nr. 3

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Ændringen bringer kapiteloverskriften i overensstemmelse med de foreslåede nye bestemmelser i kapitlet.

Til nr. 5

Der henvises til de almindelige bemærkninger om baggrunden for forslagene om at indføje en særlig bestemmelse for etablering af kommunale bofællesskaber og andre boformer med medhjælp samt dagforanstaltninger, herunder væresteder, til personer med særlige sociale vanskeligheder. I øvrigt skal følgende bemærkes:

Stk. 1-3 og stk. 5 følger princippet i den eksisterende § 68 om bl.a. bofællesskaber for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap, dog er det i dette forslag forudsat, at der også kan ydes den nødvendige medhjælp i andre boformer, f. eks. i kollegielignende boliger uden eget køkken.

Stk. 4 og 5 indeholder forslag om særlig hjemmel til iværksættelse af dagforanstaltninger i form af åbne være- og omsorgssteder m.v. for persongruppen.

Ifølge forslaget kan kommunen enten selv iværksætte de pgl. foranstaltninger eller træffe aftale med private/frivillige grupperinger om sådanne tiltag.

Forslaget giver således mulighed for driftsherreordninger lige fra kendte former med kommunen som eneansvarlig og overenskomstpartner med normerings- og økonomiansvar til forskellige former for privat driftsansvar med løsere aftaler med kommunen om delvis medfinansiering og andre former for støtte, fx. udstationeringsordninger o.lign.

Sidstnævnte samarbejdsformer, hvor driftsherreansvaret overlades til selvejende institutioner, vil i mange tilfælde være hensigtsmæssigt, når det drejer sig om de almindelige væresteder, dels fordi denne foranstaltningstype i frivilligt regi er vel indarbejdet, og dels fordi brugerne og frivillig medhjælp ofte vil

være mere tilbøjelig til at søge til sådanne ikke-offentlige tilbud. Det er da også denne værestedsform, som søges fremmet med forslaget.

Brugere og frivillige vil tillige i sådanne private/frivillige projekter kunne indgå i bestyrelsesarbejdet samt medvirke i den daglige drift. Forskellige aktiviteter som fx. salg fra cafe, /genbrugssalg eller loppemarked, vil foruden gaver og sponsoring kunne nedbringe finansieringsbehovet fra offentlig side.

Der er i forvejen hjemmel i bilstandslovens §§ 60, 74 og 91 til at indrette steder, hvor der kan foregå aktiviteter som led i kommunens omsorgsarbejde eller dagcentervirksomhed, men regeringen finder det vigtigt, at bilstandsloven herudover indeholder en klar hjemmel til, at kommunerne kan gå ind i opgaven om at skabe aktivitets- og omsorgstilbud for alle grupper af udstødte og udstødelsestruede.

Til nr. 6

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 7

Forslaget præciserer amtsrådets forpligtelser overfor personer, der ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som på grund af særlige sociale vanskeligheder har behov for midlertidigt botilbud eller aktiverende støtte og omsorg, der ikke kan ydes efter andre sociale regler eller anden lovgivning.

Den ændrede formulering af personkredsen skyldes alene ønsket om at foretage en sproglig modernisering. Der er således ikke forudsat en udvidelse af målgruppen.

Ansvar for, at tilbud om optagelse på en institution beregnet til midlertidigt ophold er til stede, påhviler således amtsrådet. Tilbudene kan tilvejebringes af amtsrådet evt. i samarbejde med en eller flere amtskommuner eller som selvejende institutioner, med hvilke amtsrådet indgår overenskomst eller træffer anden aftale, f.eks. om økonomiske tilskud, personale, lokaler eller på anden vis. Den selvejende institution vil uden en egentlig driftsoverenskomst være friere stillet med hensyn til tilrettelæggelse af arbejdet og med hensyn til at modtage midler fra anden side, herunder eventuelt statslige tilskud.

Efter forslaget får kommunerne kompetence til efter aftale med amtsrådet at etablere institutioner m.v. til midlertidigt ophold efter bilstandslovens § 105.

Amtsrådets tilsynsforpligtelse kan dog ikke overdrages ved aftale eller overenskomst.

Til nr. 8

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 9

Ved optagelse i en § 105-institution iværksættes et samarbejde med pågældendes opholdskommune med henblik på dels at vurdere behovet for andre støtteforanstaltninger overfor pågældende og dennes familie dels for at tilrettelægge rammerne for opholdet på institutionen og planlægge udslusningen m.m. Amtsrådet skal senest 3 måneder efter optagelsen sammen med kommunalbestyrelsen vurdere behovet for fortsat ophold og iværksættelse af andre tilbud samt løbende tage den ydede hjælp m.m. op til revision. Dette kan eksempelvis ske ved opstilling af handleplaner.

Efter bilstandslovens § 10 er det den aktuelle opholdskommune, d.v.s. den kommune, hvor institutionen er beliggende, der har forpligtelse til at yde hjælp, og som har kompetence til at træffe afgørelser om bistand efter loven. Det kan i samarbejde med beboeren aftales, at den oprindelige opholdskommune beholder og viderefører sagen.

Opholdskommunen har også den økonomiske forpligtelse til at yde bistand og er således betalingskommune, med mindre den kommunale andel af udgiften i henhold til bilstandslovens § 11 kan kræves af en tidligere opholdskommune.

Efter lov om social pension afholdes den kommunale del af udgiften til førtidspension i forbindelse med en pensionists ophold i en § 105-institution i en anden kommune af den tidligere bopælskommune, så længe pensionisten har ophold i institutionen, og indtil pensionisten efter tilkendelsen af førtidspension har boet uden for institutionen i sammenlagt 6 år.

Det er ligeledes den tidligere bopælskommune, der skal administrere pensionsloven i forhold til pensionisten, så længe pensionisten opholder sig i institutionen.

Til nr. 10

Ændringen er redaktionel, idet § 111 er ophævet.

Til nr. 11

Ændringen skal gøre det muligt at imødekomme henstilling fra Rigsrevisionen om, at tilskud til Kofeds Skoles afdrag på prioritetsgæld kan ydes som rente- og afdragsfri lån.

Til nr. 12

Ændringen er en konsekvens af forslaget til bestemmelsen i § 68 b om bofællesskaber eller andre boformer med medhjælp samt om dagforanstaltning-

ger for personer med særlige sociale vanskeligheder, således at finansieringen følger bilstandslovens almindelige principper på tilsvarende områder.

Til nr. 13

Idet der henvises til omtalen under de almindelige bemærkninger om baggrunden for forslag til en ny forsøgsbestemmelse, stk. 1, skal det bemærkes, at der ikke forventes et større antal sager, hvor kommuner søger tilladelse til en sådan forsøgsordning, idet det formentlig kun vil være de helt store kommuner, der vil have et konkret ønske om selv at oprette institutioner inden for det amtskommunale ansvarsområde. En afgørende betingelse for godkendelse af et forsøg er, at det er fagligt og økonomisk bæredygtigt i lokalområdet og i amtet.

Til § 2

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af indførelsen af del-
efterløn fra den 1. januar 1995.

Til nr. 2

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 3 og 4

Ændringen er en konsekvens af forslaget til bilstandslovens § 68 b, således at en kommune bevarer pligten efter pensionslovens § 57 til at administrere loven, selvom pensionisten får ophold i bofælleskab eller anden boform efter forslaget til affattelsen af bilstandslovens § 68 b i en anden kommune.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992, som ændret bl.a. ved lov nr. 275 af 6. maj 1993 og senest ved lov nr. 1134 af 22. december 1993, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, nr. 1, ændres »eller i bofællesskab efter § 68« til: »i bofællesskab efter § 68 eller bofællesskaber eller andre boformer efter § 68 b«.

2. I § 11, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »§ 68, stk. 3,«: »§ 68 b, stk. 3,«.

§ 11. Opholdskommunen kan kræve sin del af udgifterne til bistand refunderet af en tidligere opholdskommune,

- 1) når pågældende ved medvirken fra en anden kommune eller offentlig myndighed er optaget i institution eller pleje i kommunen, herunder i eget hjem med dækning af merudgifter ved omfattende plejeforanstaltninger efter § 48, stk. 4, eller i bofællesskab efter § 68.
- 2) når pågældendes ophold i kommunen skyldes indkaldelse til aftjening af værnepligt eller indlæggelse i sygehus og lignende behandlingsinstitution.
- 3) når pågældende har ophold i kommunen eller i amtskommunen på grund af ganske særlige forhold, jf. § 68, stk. 3, § 83, stk. 2 og 3, og § 115, stk. 2 og 3.

Stk. 2. Ud over de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, kan det ved aftale mellem kommunalbestyrelserne i henholdsvis fraflytnings- og tilflytningskommunen bestemmes, at fraflytningskommunen fortsat afholder opholdskommunens udgifter efter denne lov, når en

kommune anviser en person en ældrebolig i medfør af lov om boliger for ældre og personer med handicap. Det samme gælder i alle tilfælde, hvor der sker en kommunal anvisning af en ældreegnet almennyttig bolig i medfør af lov om byfornyelse og boligforbedring. I aftalen fastsættes, om denne kun skal gælde, så længe den pågældende bor i den anviste bolig.

Stk. 3. Aftaler, der er indgået efter stk. 2, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Når der under midlertidig ophold i en kommune ydes varig hjemmehjælp i over 1 måned og pågældende i sin hidtidige opholdskommune har modtaget varig hjemmehjælp, kan den midlertidige opholdskommune kræve refusion af sine fremtidige udgifter til varig hjemmehjælp fra den anden kommune, dog højst for hjælp svarende til det antal timer, der er ydet umiddelbart forud for det midlertidige ophold.

Stk. 5. Krav mod en tidligere opholdskommune efter stk. 1 og 4 skal rejses senest 3 år efter hjælpens ydelse.

3. § 31, stk. 1, affattes således:

»§ 31. Når en enlig eller en familie er husvild, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at anvise husly mod betaling, der ikke må overstige hverken lejeværdien af den beboelse, der anvises, eller den sædvanlige boligudgift på stedet for en enlig eller for en familie af denne størrelse.«.

§ 31. Når en familie er husvild, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at anvise familien husly mod betaling, der ikke må overstige hverken lejeværdien af den beboelse, der an-

vises, eller den sædvanlige boligudgift på stedet for en familie af denne størrelse.

Stk. 2. Socialministeren kan fastsætte regler om betaling for brugen af midlertidige opholdssteder, hvortil hjemløse anvises indkvartering, og hvor det offentlige afholder udgifterne. Lejelovgivningens regler finder ikke anvendelse, jf. lejelovens § 2, stk. 1.

Stk. 3. Betalingen efter stk. 1 og 2 inddrives efter de regler, der er nævnt i § 7, stk. 2.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne bestemmelse kan indbringes for det sociale ankenævn, men ikke for højere administrativ myndighed.

4. Overskriften til *kap. 15 b* affattes således:
»Døgn- og dagophold for voksne«.

Kapitel 15 b

Formidlet døgnophold m.v. for voksne

5. Efter § 68 a indsættes i kap. 15 b:

»§ 68 b. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde personer med særlige sociale vanskeligheder ophold i bofællesskaber eller andre boformer, hvortil der kan ydes den nødvendige medhjælp.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter en økonomisk ydelse for medhjælp efter stk. 1.

Stk. 3. Personer, der ønsker at flytte til en anden kommune, har, når ganske særlige forhold taler for det, ret til ophold i bofællesskab eller anden boform med den nødvendige medhjælp i denne kommune. Det er en forudsætning, at pågældende opfylder betingelserne efter stk. 1 både i fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 4. For personer med særlige sociale vanskeligheder kan kommunalbestyrelsen iværksætte dagforanstaltninger i form af åbne være- og omsorgssteder m.v. eller træffe aftale med foreninger, organisationer m.v. eller andre private kredse om iværksættelse af sådanne foranstaltninger.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nærmere regler for bistand efter stk. 1 – 4 og om betingelserne for at blive optaget i et bofællesskab eller en anden boform efter stk. 3.«.

6. Overskriften til § 105 affattes således:

»*Institutioner m.v. beregnet til midlertidigt ophold for personer med særlige sociale vanskeligheder*«.

Forsorgshjem m.v.

7. § 105 affattes således:

»§ 105. Amdsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner m.v. beregnet til midlertidigt ophold for personer, der ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som på grund af særlige sociale vanskeligheder har behov for botilbud eller aktiverende støtte og omsorg, der ikke kan ydes efter andre regler indenfor den sociale lovgivning eller efter anden lovgivning.

Stk. 2. Institutionerne m.v. kan oprettes og drives af en eller flere amtskommuner eller som selvejende institutioner, med hvilke amtsrådet indgår overenskomst eller træffer anden aftale.

Institutionerne m.v. kan endvidere oprettes og drives af en eller flere kommuner efter aftale med amtsrådet.

Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte retningslinier for institutionernes ledelse og drift.«.

§ 105. Amdsrådet skal sørge for, at der er mulighed for optagelse i forsorgshjem og andre institutioner for personer, der er hjemløse eller ikke kan tilvænne sig det almindelige samfundsliv.

Stk. 2. Forsorgshjem og tilsvarende institutioner kan oprettes og drives af en eller flere amtskommuner eller som selvejende institutioner, med hvilke amtsrådet indgår overenskomst.

8. I § 106, 107 og 108 ændres »forsorgshjem og tilsvarende institutioner« til: »institutioner m.v., omfattet af § 105«.

§ 106. Amdsrådet skal påse, at planer for oprettelse eller ændring af forsorgshjem og tilsvarende institutioner er i overensstemmelse med retningslinier, der er udarbejdet af socialministeren.

§ 107. Amdsrådet fører tilsyn med forsorgshjem og tilsvarende institutioner i amtskommunen.

§ 108. Optagelse i forsorgshjem og tilsvarende institutioner kan ske dels ved henvisning fra offentlige myndigheder, dels ved pågældendes egen henvendelse til institutionen.

Stk. 2. Er der tvivl om anbringelsens hensigtsmæssighed, skal der indhentes en udtalelse fra amtskommunen. Den afgørelse, der af institutionens ledelse træffes om optagelse og om betaling, kan indbringes for det sociale ankenævn.

9. § 109 affattes således:

»§ 109. Ved hver optagelse i en institution m.v., omfattet af § 105, iværksættes der et samarbejde med kommunalbestyrelsen i opholdskommunen med henblik på at vurdere behovet for andre støtteforanstaltninger over for pågældende og dennes familie. Amtsrådet skal senest 3 måneder efter optagelsen sammen med kommunalbestyrelsen vurdere behovet for fortsat ophold og iværksættelse af andre tilbud.«.

§ 109. Ved hver optagelse i forsorgshjem og tilsvarende institutioner, der ikke må anses for ganske kortvarig, iværksættes der et samarbejde med kommunalbestyrelsen i pågældendes opholdskommune med henblik på behovet for andre støtteforanstaltninger over for pågældende og hans familie.

10. I § 135, stk. 1, 1. pkt., ændres »111« til: »110«.

11. I § 135, stk. 1, 2. pkt. indsættes efter »staten«: »enten i form af tilskud eller som rente- og afdragsfrit lån.«.

12. § 135, stk. 5, nr. 2 affattes således:

»2) Dag- og døgnophold efter § 68 og § 68 b.«.

§ 135. Statens refunderer 75 pct. af amtskommunens udgifter vedrørende forsorgshjem m.v., jf. §§ 105-111. Socialministeren kan bestemme, at udgifterne vedrørende en institution, der er beregnet til midlertidigt opholdssted for hjemløse, i særlige tilfælde afholdes fuldt ud af staten.

Stk. 2. Udgifterne vedrørende de i § 87 nævnte rådgivningscentre samt ved rådgivning og vejledning, som påhviler en amtskommune, afholdes endeligt af amtskommunen. For specialrådgivning, som udøves af institutioner, der varetager lands- og landsdelsdækkende funktioner, og for den virksomhed, der er nævnt i § 58 a, kan socialministeren

fastsætte særlige regler om fordelingen af udgifterne mellem amtskommunerne.

Stk. 3. Af udgifterne vedrørende ophold i andre institutioner under amtskommunerne end dem, der er nævnt i stk. 1, betaler kommunen en takst, der fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af institutionernes budgetter. Taksten skal for personer, der er fyldt 67 år, svare til 100 pct. og for personer under 67 år svare til 50 pct. af udgifterne ved opholdet.

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte regler om fordeling af udgifterne ved ophold i sikrede afdelinger i døgninstitutioner for børn og unge mellem amtskommunerne og kommunerne samt mellem disse indbyrdes.

Stk. 5. For personer, der er fyldt 67 år, afholder kommunen endeligt udgifterne vedrørende:

- 1) Praktisk bistand i hjemmet, hjælp i forbindelse med pasning af døende i hjemmet og hjælpemidler m.v. efter afsnit IV og V.
- 2) Formidlet døgnophold efter § 68.
- 3) Ophold i daghjem og dagcentre efter § 74.
- 4) Ophold i plejehjem og beskyttede boliger efter § 79.

Stk. 6. For personer under 67 år afholder kommunen og amtskommunen hver 50 pct. af de udgifter, der er nævnt i stk. 5, og af udgifter vedrørende formidlet døgnophold efter § 68 a, jf. § 66. Har de nævnte personer ophold i de institutioner under kommunerne, der er nævnt i stk. 5, betaler amtskommunen en takst, der fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af institutionernes budgetter. Taksten skal svare til 50 pct. af udgifterne ved opholdet.

Stk. 7. Kommunen og amtskommunen afholder hver 50 pct. af udgifterne vedrørende foranstaltninger efter § 33, stk. 2. Dette gælder dog ikke udgifterne vedrørende døgnophold efter § 96, der afholdes efter reglerne i stk. 3, og udgifterne vedrørende dagtilbud efter §§ 64, 69 og 70, der afholdes endeligt af kommunen.

Stk. 8. Socialministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte nærmere regler om fordeling mellem kommune og amtskommune af udgifter i forbindelse med ydelser til personer under 67 år og personer, der er fyldt 67 år.

13. Efter § 138 d indsættes:

»§ 138 e. Såfremt der ikke kan opnås enighed mellem amtsrådet og en eller flere kommuner om oprettelse og drift af institutioner efter kapitel 17, kan socialministeren efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse for en forsøgsperiode give tilladelse til kommunal drift, når opgavevaretagelsen skønnes fagligt og økonomisk bæredygtig inden for vedkommende lokalområde og i amtet.

Stk. 2. Under omstændigheder svarende til de i stk. 1 nævnte kan socialministeren for en forsøgsperiode tillade amtsrådet at tilbyde ophold i bofællesskaber eller andre boformer med medhjælp efter § 68 b, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Socialministeren kan i forbindelse med en tilladelse efter stk. 1 godkende visitations- og udgiftsfordelingsordninger, selv om ordningerne fraviger de i loven fastsatte regler herom.«.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 521 af 16. juni 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 29, *stk. 2*, indsættes efter: »efterløn«: », delefterløn«.

§ 29 — — —

Stk. 2. For en pensionist, der er gift med en person, som ikke modtager social pension, ses der ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg bort fra ægtefællens indtægter på op til 10.000 kr., hvis disse indtægter hidrører fra personligt arbejde, delpension, kontanthjælp, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn eller overgangsydelse. Overstiger ægtefællens indtægter, jf. 1. pkt., herefter 135.000 kr., ses der bort fra indtægter, der overstiger dette beløb op til en indtægt på 150.000 kr.

2. I § 49, *stk. 3*, ændres: »§ 29, stk. 3« til: »§ 29, stk. 4«.

§ 49. — — —

Stk. 3. Til personlige tillæg efter § 17, stk. 1 og 3, kan kommunalbestyrelsen anvende et rådighedsbeløb på 2.697 kr. årlig i hovedsta-

adsområdet og 2.240 kr. årlig i det øvrige land ganget med natalitet af personer, som den 1. januar i samme regnskabsår kunne modtage et fuldt personligt tillæg, jf. § 29, stk. 3.

3. I § 58, *stk. 1*, indsættes efter *nr. 6* som nyt *nr.*:

»7) Ophold i bofællesskab eller anden boform for personer med særlige sociale vanskeligheder efter bistandslovens § 68 b.«.

Nr. 7-11 bliver herefter nr. 8-12.

4. I § 58, *stk. 1, nr. 11*, der bliver *nr. 12*, ændres: »nr. 1-10« til: »nr. 1-11«.

§ 58. En kommune bevarer pligten efter § 57 for de personer, der får tilkendt pension eller modtager pension, og som er optaget eller optages i en af følgende institutionstyper m.v. i en anden kommune:

- 1) Almindelige og særlige plejehjem og beskyttede boliger efter bistandslovens § 79 og § 112, stk. 2.
- 2) En ældrebolig efter lov om boliger for ældre og personer med handicap, en ældreegnet almennyttig bolig i medfør af lov om boligbyggeri eller en ældreegnet byfornyet bolig i medfør af lov om byfornyelse og boligforbedring, når optagelse er sket i medfør af § 11, stk. 2, eller § 83, stk. 2 og 3, i lov om social bistand.
- 3) Institutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap efter bistandslovens § 112, stk. 1.
- 4) Opholdssteder for børn og unge efter bistandslovens § 66.
- 5) Pleje i private hjem eller ophold i bofællesskab for personer med vidtgående fysisk eller psykisk handicap efter bistandslovens § 68.
- 6) Døgnophold efter bistandslovens § 68 a, jf. §§ 66 og 96.
- 7) Døgninstitutioner for børn og unge efter bistandslovens § 96.
- 8) Ophold i forsorghjem og andre institutioner efter bistandslovens § 105.
- 9) Alle institutioner under sygehusvæsenet.
- 10) Institutioner under Kriminalforsorgen.
- 11) Ophold i bolig, bofællesskab m.v., der træder i stedet for og kan sidestilles med ophold i institution m.v. efter nr. 1-10